

կաթողիկոսն Գրիգոր. եւ կազդուրեալ յետ սակաւ աւուրց՝ նաւեաց յԱնտիոք, եւ անտի ընդ դոյզն մնացորդաց երբեմն բազմագումար բանակին՝ գնաց պնդել զերկարեալ պաշարումն Պտղոմայիդայ (Աքքեա) քաղաքի, ուր եւ մեռան յետ ամսոց ինչ: Մնայր Լեւոնի ակն ունել պատեհագոյն ժամանակի. իսկ զարդիս գուն գործեալ յաչս մտանել Խաչազգեցիցն դաշնակցաց, ոչ լոկ պարենիւ եւ մարտիկ գնդաւ օժանդակեաց նոցա, այլ եւ անձամբ երթայր յողջոյն թագաւորացն՝ Փռանկաց (Փիլիպպոսի Բ Օգոստեայ) եւ Անգղիոյ (Հռիկկարդոսի), յանկուցանել եւ զնոսա յինքն եւ յազգիւր. նա եւ նիզակակից եղեւ երկրորդին, *Առիւծասիրտն* անուանելոյ քաջ եւ յանդուգն՝ այլ եւ անողորմն Անգղիացւոյն, երթալով 'ի Կիպրոս կղզի, եւ վանելով ընդ նմա²⁸ զկուսակալն Սահակ Կոմնենոս, որոյ մերժեալ էր զԽաչակիրսն մագապուրծ անկեալս 'ի մրրկէ՝ 'ի կղզի անդր. վասն որոյ եւ սրտմտեալ Հռիկկարդեայ՝ զնա ինքն մերժեաց յամենայն իշխանութենէ եւ յազատութենէ. եւ նուաճեալ զկղզին՝ եթող 'ի Կի Լիւզինեան, որ եւ եղեւ նախասկիզբն հարստութեան թագաւորաց Կիպրոսի. եւ անդ՝ 'ի կատարել մեծահանդէս շքով զհարսանիս իւր ընդ Բերենգերեայ բամբշան Նաւարրայ՝ (12 մայ. 1191), ընդ իշխանագունսն հրաւիրեալս գտանէր եւ Լեւոն²⁹. եւ ընկալեալ պարգէւս եւ աւարամասն յանկարծէն Կոմնենի՝ դարձ առնէր յերկիր իւր:

Ի դէպ է կարծել յայսմ նուագի դարձին³⁰՝ 'ի ծովու հանդիպել նմա վտանգի, եւ իւր ըստ հանապազ զգաստութեանն՝ ճողոպրել յաղթողաբար. քանզի «Լուեալ զայն թշնամեացն նորա՝ որք 'ի ցամաքի ոչ ինչ կարէին ազդել նմա, պատրաստեցին նաւս բազումս՝ զի 'ի ծովու նենգեսցեն զնա. եւ լուեալ զայն արքային Լեւոնի՝ դարձաւ անդրէն յետս 'ի Կիպրոս... եւ ա՛ռ իւր նաւս պատերազմականս, եւ եկեալ 'ի դարանն՝ որ գործեալ էր նմա նաւաց բազմաց՝ (անշուշտ 'ի խորշ մի ծովափանցն)... ծանեաւ թէ յորում նաւուցն իցէ զլխաւորն. եհար զնա արագաթեւ նաւով, եւ ջրասոյզ

²⁸ Մաւլադրի, Ա. 8. ըստ անգղիացի պատմչաց:— Հեթում պատմիչ համառօտէ 'ի Ժամանակագրութեանն. «Ֆիլիպ ո՛ւ տէ Ֆրանցն եւ ո՛ւ Ջառլ թագաւոր Անկլիկաց, անցին յայսկոյս ծովու, եւ պաշարեցին զԱքքա. որ եւ 'ի գալն Անկլիկաց՝ էառ զկղզին Կիպրոսի 'ի Կիո Սահակ տուկէն»:

²⁹ Մարինոյ Սանուտոյ, Բ. 277:

³⁰ Կիրակոս պատմիչ որ յիշէ զայս՝ կարծեցուցանէ յետ բազում ամաց հանդիպեալ իրացս: